

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2068, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2068, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Destinatar: Curtea Constituțională a Republicii Moldova

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) Vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în temeiul articolului 135 alin. (1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova

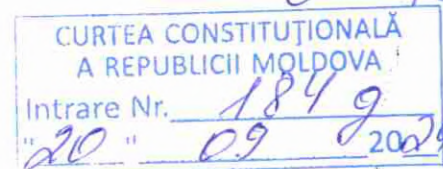
la dosarul nr. 3-1089/2024, avînd în vedere că prin încheierea din 10 septembrie 2024 a fost dispusă sesizarea Curții Constituționale, la cererea reclamantului SRL „Pronibur”.

Se prezintă Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere cu sesizarea reclamantului SRL „Pronibur”.

Anexă: sesizarea și copia încheierii din 10.09.2024 – 35 file.

Judecător

Marcel POPESCU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A RM
MD-2004, Mun. Chișinău
Str. Alexandru Lăpușeanu, 28

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate
În temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

A.2. Persoană juridică

1. Denumire și sediu:
2. Numărul și data înregistrării:
3. Numele administratorului:
4. Telefon și e-mail

A.3. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu: *Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani*
2. Judecător/complet de judecată: *Marcel Popescu, dosar nr. 3-1089/2024 (2-24024212-12-3-01032024)*
3. Adresa instanței de judecată: *mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3*
4. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: *jrc@justice.md*

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun¹

1. În prezent, pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (Judecător Marcel Popescu, dosar nr. 3-1089/2024, 2-24024212-12-3-01032024), se află cauza pendinte în materie de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de „Pronibur” SRL împotriva Serviciului Fiscal de Stat prin privind anularea Deciziei asupra cazului de încălcare a legislației nr. 780/3475 din 14.12.2023 emisă de Serviciul Fiscal de Stat, ca fiind emise contrar normelor legale.
2. În motivarea acțiunii depuse a fost invocat faptul, că în rezultatul controlului fiscal prin metoda verificării tematice privind corectitudinea calculării și declarării TVA pentru perioada 01.01.2023-30.06.2023, efectuat la SRL „Pronibur” (act nr. 3-622589, prelungit pe blancheta 3-622590 din 31.10.2013 și Decizia nr. 780/3475 din 14.12.2023 asupra cazului de încălcare a legislației) s-a stabilit încălcarea prevederilor art. 8 alin.(2) lit. d) și lit. e), art. 101 alin.(1) și art. 102 alin (18) din Codul fiscal prin deducerea neîntemeiată în perioada fiscală L/05/2023 a sumei TVA în mărime de 151 926 lei, în baza facturilor fiscale eliberate de SRL „Elittransagro”, furnizor inclus în lista contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice (e-factura), conform ordinului Serviciului Fiscal de Stat nr. 73 din 20.03.2023 și majorarea neîntemeiată a sumei TVA spre deducere din perioada precedentă cu 206 394 lei, la prezentarea Declarației privind TVA pentru perioada fiscală L/05/2023.
3. A mai fost menționat faptul, că „Elittransagro” SRL, a fost inclusă în lista companiilor ce urmează să utilizeze e-factura în temeiul art. 117 alin. (1¹) din Codul fiscal (Ordinul SFS nr. 73/2023).
4. Conform art. 102 alin. (1) din Codul fiscal, în cazul achitării TVA la buget, subiecților impozabili, înregistrați în calitate de plătitori ai TVA, li se permite deducerea sumei TVA, achitată sau care urmează a fi achitată furnizorilor plătitori ai TVA, pe valorile materiale, serviciile procurate (inclusiv transmise în cadrul realizării contractului de comision) pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător. Se permite deducerea sumei TVA la mărfurile importate, procurate de către subiecții impozabili pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător numai în cazul achitării TVA la buget pentru mărfurile, serviciile menționate în conformitate cu art.115. Pentru serviciile importate, procurate de către subiecții impozabili pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de

¹ Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

întreprinzător, deducerea sumei TVA se permite pentru sumele TVA calculate aferente serviciilor de import.

5. Potrivit art. 102 alin. (18) din Codul fiscal, în cazul procurării de pe teritoriul țării a valorilor materiale, serviciilor de la un furnizor inclus în lista contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice (e-factura), subiectul impozabil are dreptul la deducerea sumei TVA, achitată sau care urmează a fi achitată, dacă dispune de factura fiscală electronică, eliberată de furnizor în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

6. În conformitate cu art. 108 alin. (1) din Codul fiscal, data calculării obligației fiscale privind TVA este data livrării. Data livrării se consideră data predării mărfurilor, prestării serviciilor, cu excepția cazurilor stipulate la alin.(5)–(8).

7. Potrivit art. 117 alin. (1) din Codul fiscal, subiectul impozabil care efectuează o livrare impozabilă pe teritoriul țării este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală pe livrarea în cauză. Prezentarea facturii fiscale se efectuează la momentul apariției obligației fiscale, stabilit prin art.108, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod. Pentru livrările impozitate conform art.104 lit. a), eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie.

8. Conform art. 117 alin. (1¹) din Codul fiscal, subiectul impozabil inclus în lista privind utilizarea obligatorie a facturii fiscale electronice (e-factura), aprobată de Serviciul Fiscal de Stat, la efectuarea livrării impozabile pe teritoriul țării, este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) pentru livrarea în cauză factura fiscală electronică, eliberată în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

9. În contextul normelor expuse supra, urmează de menționat, că obligația emiterii facturii fiscale prin intermediul „e-factura”, o deține contribuabilii care efectuează livrarea, respectiv normele punitive (sanctiunea) urmează a fi aplicată în raport cu cel care realizează livrarea, dar nu cu cel care procură. Astfel, este îngăduit cumpărătorul în dreptul de a atribui la deducerea TVA, deși vânzătorul este responsabil pentru corectitudinea emiterii facturii fiscale.

C. Obiectul sesizării²

10. Obiectul al prezentei sesizări sunt prevederile prevăzute la art. 102 alin. (18) din Codul fiscal, după cum urmează:

„Articolul 102

² În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

(18) În cazul procurării de pe teritoriul țării a valorilor materiale, serviciilor de la un furnizor inclus în lista contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice (e-factura), subiectul impozabil are dreptul la deducerea sumei TVA, achitată sau care urmează a fi achitată, dacă dispune de factura fiscală electronică, eliberată de furnizor în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.”

11. Respectiv, în temeiul acestor prevederi legale, nu a fost permis deducerea TVA companiei „Pronibur” SRL care în calitate de cumpărător a achiziționat marfă de la compania „Elittransagro” SRL, care avea calitatea de vânzător și obligația de a emite factura fiscală electronică.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție³

12. Potrivit art. 1 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

13. Conform art. 4 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

14. Potrivit art. 46 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sînt garantate.

15. Conform art. 54 alin. (1) – (4) din Constituția Republicii Moldova, În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor

³ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

proclamate în articolele 20-24. Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

16. În conformitate cu art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice persoana fizica sau juridica are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauza de utilitate publica si in condițiile prevăzute de lege si de principiile generale ale dreptului internațional.

17. CEDO acordă importanță disponibilității garanțiilor procedurale în cadrul procedurilor fiscale (cauza cu Agosi împotriva Regatului Unit). Justul echilibru a fost perturbat în cauze în care autoritățile naționale, în lipsa oricărui indiciu privind implicarea directă a unei persoane sau a unei entități în exploatarea frauduloasă a unui lanț TVA, sau cunoașterea unui asemenea fapt, au sancționat totuși beneficiarul complet al unei plăți de TVA pentru acțiunile sau inacțiunile unui furnizor asupra căruia nu avea control și în legătură cu care nu avea niciun mijloc de control sau de asigurare a conformității („Bulves” AD împotriva Bulgariei).

18. *Respectiv, deși norma prevăzută la art. 102 alin. (1) din Codul fiscal, permite cumpărătorului deducerea TVA , achitată sau care urmează a fi achitată vânzătorilor (furnizorilor) plătitori ai TVA, pe valorile materiale, serviciile procurate (inclusiv transmise în cadrul realizării contractului de comision) pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător, prin norma legală prevăzută la art. 102 alin. (18) din Codul fiscal, nu îi este permisă cumpărătorului deducerea TVA, în lipsa facturii fiscale electronice, a cărei obligații o deține vânzătorul (furnizorul), chiar dacă cumpărătorul și-a respectat toate obligațiunile față de Bugetul Public Național și vânzător.*

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁴

19. Conform art. 94 lit. a) din Codul fiscal, subiecții impozabili cu TVA sunt persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, nerezidenții care desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova prin

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

intermediul reprezentanței permanente conform art.5 pct.15), care sînt înregistrați sau trebuie să fie înregistrați în calitate de plătitori de TVA.

20. Potrivit art. 95 alin. (1) lit. a) din Codul fiscal, obiecte impozabile cu TVA constituie livrarea mărfurilor, serviciilor de către subiecții impozabili, reprezentînd rezultatul activității lor de întreprinzător în Republica Moldova.

21. Conform art. 101 alin. (1) și (2) din Codul fiscal, subiecții impozabili stipulați la art. 94 lit. a), c), e) și f) **sunt obligați să declare, conform art. 115, și să achite la buget pentru fiecare perioadă fiscală, stabilită conform art. 114, suma TVA, care se determină ca diferență dintre sumele TVA achitate sau ce urmează a fi achitate de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor, inclusiv sumele TVA calculate pentru serviciile de import, și sumele TVA achitate sau ce urmează a fi achitate furnizorilor la momentul procurării valorilor materiale, serviciilor (inclusiv TVA la valorile materiale importate), precum și sumele TVA calculate pentru serviciile de import, folosite pentru desfășurarea activității de întreprinzător în perioada fiscală respectivă, ținându-se cont de dreptul de deducere conform art. 102. Dacă suma T.V.A. achitată sau ce urmează a fi achitată furnizorului la procurarea valorilor materiale, serviciilor depășește suma T.V.A. primită sau care urmează să fie primită de la cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate, diferența se reportează în următoarea perioadă fiscală și devine o parte a sumei T.V.A. ce urmează a fi achitată pe valorile materiale, serviciile procurate în această perioadă cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(3), (5) și (6).**

22. Potrivit art. 102 alin. (1) din Codul fiscal, în cazul achitării T.V.A. la buget, subiecților impozabili, înregistrați în calitate de plătitori ai T.V.A., li se permite deducerea sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată furnizorilor plătitori ai T.V.A., pe valorile materiale, serviciile procurate (inclusiv transmise în cadrul realizării contractului de comision) pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător. Se permite deducerea sumei T.V.A. la mărfurile importate, procurate de către subiecții impozabili pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător numai în cazul achitării T.V.A. la buget pentru mărfurile, serviciile menționate în conformitate cu art.115.

23. Conform art. 117 alin. (1) din Codul fiscal, subiectul impozabil care efectuează o livrare impozabilă pe teritoriul țării este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală pe livrarea în cauză. Prezentarea facturii fiscale se efectuează la momentul apariției obligației fiscale, stabilit prin art.108, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod. Pentru livrările impozitate conform art.104 lit.a), eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie.

24. Potrivit art. 117 alin. (1¹) din Codul fiscal, subiectul impozabil inclus în lista privind utilizarea obligatorie a facturii fiscale electronice (e-factura), aprobată de Serviciul Fiscal de Stat, la efectuarea livrării impozabile pe teritoriul țării, este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) pentru livrarea în cauză factura fiscală electronică, eliberată în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

25. Conform Ordinului SFS nr. 73 din 20.03.2023 cu privire la modificarea Ordinului SFS nr. 124 din 15.03.2019 cu privire la aprobarea listei agenților economici obligați de a utiliza factura fiscală electronică (e-factura), „Elittransagro” SRL a fost inclusă în lista agenților economici obligați să utilizeze factura electronică.

26. În acest sens, din conținutul normelor menționate *supra*, obligația emiterii facturii fiscale o are subiectul care efectuează livrarea impozabilă cu TVA, inclusiv emiterea facturii fiscale electronice. Tot subiectul care efectuează livrarea impozabilă cu TVA, are obligația de a achita TVA la buget, ținând cont și de procurările efectuate.

27. Respectiv, potrivit conținutului litigiului, compania „Elittransagro” SRL a fost subiectul care a efectuat livrarea și avea obligația legală de a emite factura fiscală către „Pronibur” SRL.

28. Însă, din conținutul normei prevăzute art. 102 alin. (18) din Codul fiscal, deși obligația emiterii facturii fiscale electronice o are vânzătorul (cel care livrează), cumpărătorul nu poate beneficia de dreptul oferit de prevederile art. 101 alin. (1) din Codul fiscal, prin atribuirea sumei TVA la deduceri, ce rezultă din această factura fiscală.

I. DACĂ INGERINȚA ÎN UNUL SAU MAI MULTE DREPTURI GARANTATE DE CONSTITUȚIE ESTE PREVĂZUTĂ DE LEGE.

29. Potrivit art. 46 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sînt garantate.

30. În conformitate cu art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice persoana fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

31. CEDO acordă importanță disponibilității garanțiilor procedurale în cadrul procedurilor fiscale (cauza cu Agosi împotriva Regatului Unit). Justul echilibru a fost perturbat în cauze în care autoritățile naționale, în lipsa oricărui indiciu privind implicarea directă a unei persoane sau a unei entități în exploatarea frauduloasă a

unui lanț TVA, sau cunoașterea unui asemenea fapt, au sancționat totuși beneficiarul complet al unei plăți de TVA pentru acțiunile sau inacțiunile unui furnizor asupra căruia nu avea control și în legătură cu care nu avea niciun mijloc de control sau de asigurare a conformității („Bulves” AD împotriva Bulgariei).

32. La fel, potrivit Hotărârii Plenului CSJ al Rep. Moldova nr. 25 din 15.07.2002, cu modificările ulterioare, Achitarea în buget a T.V.A, fiind o obligațiune fiscală a vânzătorului, nu poate fi pusă pe seama consumatorului de valori materiale și servicii procurate, odată ce acesta din urmă, ca cumpărător de bună-credință, concomitent cu costul mărfurilor, i-a achitat furnizorului și taxa pe valoare adăugată. O eventuală soluție, prin care s-ar refuza deducerea sumelor T.V.A, ar însemna că societății comerciale i se cere să suporte pe deplin consecințele acțiunilor furnizorilor săi, care au omis să-și execute obligațiile de plată a T.V.A la buget. Însă, o asemenea povară este considerată ca fiind excesivă pentru agentul economic, fapt care perturbă balanța echitabilă ce urma să fie menținută între cerințele interesului general al comunității și cerințele protejării dreptului de proprietate în sensul articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenția europeană a drepturilor omului (a se vedea cauza Bulves AD vs Bulgaria, hotărîrea CEDO din 22.01.2009).

33. Respectiv, deși obligația emiterii facturii fiscale electronice o are vânzătorul (cel care livrează), în temeiul art. 102 alin. (18) din Codul fiscal, cumpărătorul nu poate beneficia de dreptul oferit de prevederile art. 101 alin. (1) din Codul fiscal, prin atribuirea sumei TVA la deduceri, ce rezultă din această factura fiscală, fiind lezat dreptul de proprietate în sensul articolului 46 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenția europeană a drepturilor omului.

II. DACĂ INGERINȚA URMĂREȘTE REALIZAREA UNUI SCOP LEGITIM PERMIS DE CONSTITUȚIE ȘI DACĂ EXISTĂ O LEGĂTURĂ RAȚIONALĂ ÎNTRE INGERINȚĂ ȘI SCOPUL LEGITIM URMĂRIT.

34. Din conținutul articolului 54 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, rezultă că ingerințele într-un drept fundamental trebuie să urmărească realizarea scopurilor legitime după cum urmează:

- securității naționale;
- integrității teritoriale;
- bunăstării economice a țării;

- ordinii publice;
- în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor;
- protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane;
- împiedicării divulgării informațiilor confidențiale;
- garantării autorității și imparțialității justiției.

35. Respectiv, îngrădirea dreptului cumpărătorului de a beneficia spre deducere a sumei TVA, din simplu fapt, că vânzătorul nu și-a onorat obligația de a emite factura fiscală electronică, nu poate unul din scopurile legitime menționate supra, or vânzătorul care efectuează livrarea, va fi obligat să declare și să achite TVA spre buget, indiferent dacă emite o factura fiscală sau o factură fiscală electronică.

În schimb, cumpărătorul deși are un drept general de a beneficia de TVA spre deducere din contul procurării, pentru neonorarea obligației de către vânzător, va urma să declare și să achite o sumă TVA majorată din contul livrărilor sale, pentru simplu fapt că nu a fost emisă factura fiscală electronică și existența prevederilor art. 102 alin. (18) din Codul fiscal.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁵

Cauza Bulves AD vs Bulgaria, hotărârea CEDO din 22.01.2009

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁶

„Pronibur” SRL în persoana administratorului statutar declară pe propria onoare, că informațiile prezentate Curții Constituționale în prezenta sesizare sunt veridice.

**Administrator „Pronibur” SRL,
Bureti Nicu**

Digitally signed by Bureti Nicu
Date: 2024.09.02 15:36:52 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHEIERE

10 septembrie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecători specializat pentru
examinarea acțiunilor în contencios administrativ
Grefier

Marcel POPESCU
Mariana PREPELEAC

examinând chestiunea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul acțiunii de contencios administrativ înaintate de SRL „Pronibur” către Serviciul Fiscal de Stat privind anularea actului administrativ individual,

c o n s t a t ă :

1. La 01 martie 2024 SRL „Pronibur” s-a adresat în instanța de judecată cu o acțiune în contencios administrativ către Serviciul Fiscal de Stat privind anularea actului administrativ individual, solicitând: *anularea Deciziei nr. 780/3475 din 14.12.2023 emisă de Serviciul Fiscal de Stat, ca fiind emise contrar normelor legale.*
2. Potrivit fișei de repartizare a cererii, acțiunea a fost repartizată la 01 martie 2024, în mod automat-aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) specializat în materie de contencios administrativ – Marcel Popescu.
3. În faza pregătirii cauzei, la 02 septembrie 2024, de la reclamanta SRL „Pronibur” a parvenit o cerere cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a art. 102 alin. (18) Cod fiscal: *„În cazul procurării de pe teritoriul țării a valorilor materiale, serviciilor de la un furnizor inclus în lista contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice (e-factura), subiectul impozabil are dreptul la deducerea sumei TVA, achitată sau care urmează a fi achitată, dacă dispune de factura fiscală electronică, eliberată de furnizor în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat”, care este aplicabil în prezenta cauză.*
4. Administratorul întreprinderii reclamante, Nicu Bureti, precum și avocatul Eugeniu Bejenaru în cadrul ședinței de judecată au susținut cererea înaintată astfel cum a fost formulată.
5. Reprezentantul autorității pârâte, Tomșa Valeria în ședința de judecată nu s-a opus sesizării Curții Constituționale, solicitând aplicarea prevederilor art. 12¹ Cod de procedură civilă.
6. Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei și cererea reclamantei SRL „Pronibur” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale cu privire la verificarea constituționalității unor prevederi legale, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea, din considerentele ce urmează:

7. Conform prevederilor art. 135 alin. (1) Constituția Republicii Moldova, *Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.*
8. Potrivit art. 195 Cod administrativ, *procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.*
9. Reieșind din prevederile art. 230 Cod administrativ, *încheierile judecătorești care se motivează se emit în procedură scrisă. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează participanții la proces.*
10. În conformitate cu prevederile art. 12¹ alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, *în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.*
11. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, s-a constatat că pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.
12. Înalta Curte a statuat că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.
13. Totodată, se reține că judecătorul nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
14. La caz, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 102 alin. (18) din Codul fiscal, prevederi care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.
15. Astfel, obiectul excepției include categoria actelor indicate la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către reclamantă, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea litigiului respectiv și nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

- 35
16. Prin urmare, fiind întrunit cumulativ condițiile impuse de prevederile alin. (2) și (5) ale art. 12¹ Cod de procedură civilă, instanța de judecată urmează să admită cererea reclamantei privind sesizarea Curții Constituționale și să prezinte Curții sesizarea cu privire la controlul constituționalității prevederilor art. 102 alin. (18) Cod fiscal, potrivit căruia: *în cazul procurării de pe teritoriul țării a valorilor materiale, serviciilor de la un furnizor inclus în lista contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice (e-factura), subiectul impozabil are dreptul la deducerea sumei TVA, achitată sau care urmează a fi achitată, dacă dispune de factura fiscală electronică, eliberată de furnizor în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.*
 17. Conform prevederilor art. 12¹ alin. (3) Cod de procedură civilă, *ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.*
 18. În conformitate cu prevederile art. 12¹ Cod de procedură civilă și art. 195 și art. 203 Cod administrativ, instanța de judecată,

d i s p u n e :

Se admite cererea depusă de reclamanta SRL „Ponibur” cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 102 alin. (18) Cod fiscal.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 102 alin. (18) Cod fiscal, potrivit căruia: *în cazul procurării de pe teritoriul țării a valorilor materiale, serviciilor de la un furnizor inclus în lista contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice (e-factura), subiectul impozabil are dreptul la deducerea sumei TVA, achitată sau care urmează a fi achitată, dacă dispune de factura fiscală electronică, eliberată de furnizor în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.*

Se prezintă Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere cu sesizarea reclamantei SRL „Ponibur”.

Încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

**Președintele ședinței,
judecător**

Marcel POPESCU